

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Pe pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Mesečnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja trisporna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 134.

V Ljubljani, v soboto 14. junija 1890.

Letnik XVIII.

Dva volilna oklica.

Pričetkom tega tedna so štajerski nemški liberalci izdali svoj volilni oklic, kateri je podpisalo 217 znanih in neznanih veličin.

V prvem odstavku liberalna gospôda naglašala potrebo močne, nemške in napredne večine v deželnem zboru, ker državni zbor itak ne stori ničesar za ljudstvo. Mi bi lahko odgovorili: Gospôda naj dokaže, da je sedanja večina državnega zbora res Nemcem sovražna; res pa je, da n. pr. Slovenci iz samega oportunitizma, iz „ponižnih ozirov“ na zgoraj celó tega odločno ne zahtevajo, kar gre našemu narodu po členu XIX. državnih osnovnih postav. Dalje pa se razvdi iz onih besed, da so centralisti, če jim kaže, tudi dobri federalisti.

V tretjem odstavku tožijo, da je država prava mačeha nasproti štajerski deželi. Posebnega vzroka gospôda gotovo nima, da bi se pritoževala. Štajerska dežela je v vsakem oziru med prvimi v državi, in temu je tudi država precej pripomogla.

Jako veselo znamenje je, da liberalna gospôda prizná splošni propad kmetijstva. „Jedna prvih dolžnostij deželnega zbora bode, da vsa sredstva in moči porabi za obstanek kmetijskega stanú, ki je v nevarnosti“, tako pravi oklic. To pa so, kratko rečeno, same prazne besede. V štajerskem deželnem zboru je štirideset liberalcev in dvajset konservativcev z osmimi slovenskimi glasovi. Imajo torej dvetretjinsko večino. Zakaj pa niso že pomagali kmetu? Zato, ker je to proti načelom nemško-liberalne stranke, kateri je blagor kmetijskega stanú le na jeziku, ne pa tudi na sreči. Takoj naslednje besede kažejo konjsko kopito:

„Deželni zbor bode moral tudi vzdigniti glas proti uničevanju srednjih in malih kmetij od velikega posestva, poiskati sredstva, da konča prepir za služnosti; dalje bode moral uvaževati opravičene želje in zahteve kmetijskega prebivalstva z ozirom na škodo po divjačini.“ To je že velikansko! Zakaj

pa liberalci ne vzdignejo glasú proti židovstvu, kapitalizmu, oduševanju, razkosavanju zemljišč, prosti ženitvi? In lovsko postavo za Štajersko so skovali ravno nemški liberalci. Zadnjih šest let so nemški konservativci in slovenski poslanci odločno zahtevali, naj se premenijo dotične postavne določbe.

Ta krasni volilni oklic pa niti z besedo ne omenja obrtnega stanu. Antisemitje na dan!

H koncu sta še dva „šlagerja“. Boj proti nazadnjaštvu, ki hoče uničiti ljudsko šolo in omiko! Torej sedanja ljudska šola naj reši kmečko ljudstvo? Saj imamo to šolo nad dvajset let, in vendar gremo le rakovo pot. Ta fraza je budalost, kakor ona, da je nemški učitelj zmagal pri Sadovi. Oklic se konča: Ne poslušajte onih, ki se vam doma dobrikajo, na Dunaji pa milijone darujejo Slovanom na troške nemškega prebivalstva. Odgovor: Konservativci niso Poljakom ničesar darovali, temveč cesar Ferdinand s patentom z dne 17. aprila 1848.

Drugi volilni oklic so izdali liberalni veleposestniki. Tu čitamo mej drugim: „Dolžnost zastopnikov štajerskega veleposestva bode, da v postavodaji váruje zgodovinski značaj dežele in se ustavlja z vso odločnostjo vsakemu poskusu, da bi se omejile stare pravice nemškega rodu.“

Vedno rastoče aspiracije slovenske stranke, ki dobiva pogum še vsled češko-nemške sprave, naravnost težé za tem, da se zruši obstoječa, stoletja stara pravica v jezikovnem in narodnem oziru.

Štajersko veleposestvo je prva trdnjava proti valovom slovanskih željâ po oblasti in v prvi vrsti poklicano, da brani skoraj tisočletni nemški značaj dežele in visoko dviga od začetka ustave za prava načela zastavo napredka.“

Zrno tega oklica štajerskih veleposestnikov je torej narodnostno vprašanje; štajerski vitezi propovedujejo križarsko vojsko proti slovenskim sodeležanom, ki so gotovo dlje na svoji zemlji, nego nemški vitezi na nemških posto-

jankah. S tega stališča priporočamo svojim so-bratom onkraj Save, naj bodo edini v volilnem boju in kolikor mogoče složni z nemškimi konservativci v deželnem zboru, ker ti jih vsaj ne smatrajo tujce pod domačo streho.

Brnski škof — volilcem.

Brnski škof dr. F. S. Bauer objavil je povodom deželnozborskih volitev pastirski list, kojega so čitali minolo nedeljo po vseh cerkvah brnske škofije na Moravi duhovniki vernikom svojim s propovednic, nekateri so celó propovedovali o volitvah. Po običajnem uvodu slôve pastirski list nastopno:

„Gledé volitev v moravski deželni zbor trudijo se različni svetovalci, da bi vas pridobili za to ali ono stran; poslušajte tudi škofa svojega, kojemu je zveličanje duš vaših izročeno in kojemu je to zeló pri sreči.“

Vse življenje človeka, notranje in zunanje, zasebno, rodbinsko in javno, in vse to, česar se loti in čemur se izogiba, je pod zakonom odgovornosti pred Bogom. Nihče ga ne more oprostiti tega zakona in tudi nihče zanj prevzeti te odgovornosti. To v polni meri velja tudi pri prihodnjih deželnozborskih volitvah. Le-te so v istini zadeva vesti. Dobre volitve so velik blagoslov, slabe volitve pa velika nesreča.

Deželnemu zboru je skrbeti v gotovih mejah za blaginjo dežele. Blagor celote zлага se iz blagra posameznih vrst. Stanovniki se že radujejo primerne blagobitja, ako je z javnimi vredbami dobro preskrbljeno za njih potrebe, ako je njih imetek, gmotni in duševni, obvarovan škode in more procvitati v službi celote.

To bode, dragi, naloga poslancev, katere bode volili. V njihovih rokah bode blaginja vaša, bode skrb za vaš skupni prospeh, čast in spoštovanje drage domovine ter pogoji bodočnosti njene celih šest let. Vam se bode pa pri tem godilo dobro ali slabo, kakor se bodo izvršile volitve.

LISTEK.

Kritiška pisma.

XXVII.

Svetovni modreci trdijo, da je samo zaradi tega na svetu toliko dima, ker še vedno ni pečena ista Faustova nedosežna pogača, katero imenujemo stari in mladi vedežejni in po dovršenosti brepe-neči njegovi učenci: boj za luč in njeno dovršenost.

Nenaravno je bilo doslej, da je bil samo dim, mnogo potov nič drugega, kakor dim, vzrok našim „faustijadam“; ko bi se bilo le sanjalo zvedavemu menihu Bertoldu Schwarzu, koliko svetovnega dima provzročuje osobito njegov z žveplom, ogljem in solitarjem napolnjen lonec, zatočil bi ga bil brez usmiljenja v cestni rov in vskliknil: „Fumo, sol-tanto fumo!“ In ker se na našo žalost in na slavo človeškega rodú ni zgodilo poslednje, čutimo že štiristo let dim provzročujoče ingredijence in kadimo si še vedno z dimom slavehlepno čelo. A ne samo mi, vsi svetovni bojovníki v raševini in zlatoleskečih državnih suknjah se klanjajo dimu, ali bolje rečeno, veljavi in oblasti njegovega vzroka, — smodniku.

Brez smodnikovega dima se ni rodila v novejšem veku nobena v istini velikanska svetovna ideja;

v smodnikovem dimu se je pisala zadnja štiristoletna zgodovina človeštva.

„Der Mensch irrt, so lang' er strebt,“ — pöje pesnik.

Tudi mi davkoplačevalci in naši državni veleumi so se prepričali, žalibog, stoprv iz „svetovne tragedije“, da je tudi smodnikov dim le dim, „lucus a non lucendo“, in da se moramo iznebiti v bodoče celó smodnikovega dima, ako hočemo stati na vrhuncu narodove brezdimmnosti.

Mi ponižni davkoplačevalci smo pozdravili z veseljem bodočo brezdimmnato politiko svojo, saj nam je poddržavil dosedanji smodnikov dim že tako popolno naše žepe, da bi se jim spodobil po pravici in resnici napis: „C. kr. smodnikove založnice“.

Ne baš majhen trud je veljalo brez dvoma tudi najnovejše prepričanje našega vojnega ministra, da je bil dosedanji smodnikov dim v istini le dim, — a še večji trud pričakuje naše žepe, predno jih prepričamo, da je potreba, da se bodo praznili oni tudi v bodoče celó za smodnik, ki niti dima zmožen ni.

In vendar trdijo navzlic prihodnji brezdimmni dóbi naši državniki, da nam niti brezdimmnost, niti Bismarckove elegije „ex Ponto“ in daleč od državnega dima ne garantujejo bodočnosti brezdimmatega sovraštva narodov, in da je razloček med minolostjo

in sedanjostjo le v budgetnih rubrikah, ki so se glasile doslej: „izdatki za vojni dim“; in v bodoče: „izdatki za vojno brez dima“.

Na vsak način je torej zagotovljena z zahtevanimi najmanjšimi milijoni goldinarjev za brezdimmnat smodnik brezdimmnata in jasna bodočnost naša.

Vsled tega upamo in pričakujemo osobito mi Slovenci, da privoli naš g. delegat brez pomisleka isto brezdimmno malenkost, kajti ona utegne ugodno uplivati tudi na našo slovensko notranjo bojno politiko, ki nam provzročuje doslej v istini mnogo nepotrebne dima, akoravno se sicer rada prekaja v njem naša narodna rogovina.

Ako se uresniči najnovejši brezdimmni vojni črtež, podražile se bodo brez dvoma svetovne lavorike; kajti doslej so si zaslužili le v dimu največje svetovne časti, v bodoče bode pa delil le prozoren, brezdimmni boj časten naslov: „pater patriae“.

„Entbehren sollst Du, sollst entbehren,
Das ist der ewige Gesang.“

Te Faustove besede čujemo tudi iz letošnjih skupnih delegacij, a nas davkoplačevalcev niso presenetile, saj znamo te Faustove lamentacije že na pamet in deklamovali jih bodemo tudi v bodoče brez dima, kakor smo jih doslej — za nehvaležno upokojeni dim.

Pseudonim.

Vestno izpolnjevanje tega naloga, odkazanega deželni zborom, je samo po sebi dosti težavna stvar in jo morejo zmagovati: samo previdni, poštenu, s potrebnimi vednostmi in izkušnostmi prevideni možje. V domovini naši pa, kjer treba poslanca pomiriti dvojni narod z najstrožjo nepristranostjo in pravičnostjo, je ta stvar še bolj težavna.

Žal, da je bila tudi domovina naša, in to ne brez svoje krivde, v jednom oziru zapletena v zmešnjave, in zlasti v poslednji dobi polastile so se je sumljive osebe, ki se ne bojé nobenih sredstev, da zgrabijo v svoje mreže nezadovoljne in kratkovidne ljudi in da bi več nalovili v kalni vodi.

Toda žalostneje še od teh pojavov bilo bi, ko bi opustili nádejo v boljšo bodočnost ter ostali malodušni in nedelavni, ker ugodni uspeh ni takoj na naši strani. Stvar naša je, kakor pravi sv. Pavel, da sadimo in zalivamo, rast pa dá Bog, neodtezajoč pomoči svoje onim, ki dolžnost svojo tudi izpolnjujejo. Ko vas bodo torej, dragi v Kristu, prihodnje dni klicali k volilni usodi: vrlo volite in dobro!

Volite vrlo in ne dajte se od nikogar zadrževati v izvrševanju svojega prava, katero vam pripada. Nihče naj ne reče: Saj moj glas nič ne izdâ. Na vsakem glasu je ležeče in na tvojem, dragi kristijan, morda še največ. Tudi ne bodeš odgovoren za izid, temveč za to, ali si izpolnjal dolžnost svojo. Dobra stvar je vselej vredna tvojega truda. A tudi ta izgovor te ne oprošča tvoje volilne dolžnosti, da si vsled tega nakopavaš sovraštvo. Čistaš li bolj naklonjenost neprijateljev dobre stvari, se ji že naprej odpoveduješ in jo izdajaš; prijatelj pa, ki ovira tvoje dobro pravo, ne more biti tvoj odkritosrčen prijatelj. Da, celó z znatno škodo ne smel bi se pustiti odvrniti od izpolnjevanja svoje volilne pravice.

Volite torej, predragi, vrlo, toda volite tudi dobro, to je: volite prave moze! Kdor ne veruje v Boga in sodbo božjo, tega ne volite; on je slep in ne vé, kaj vam je v istini koristno.

Kdor je sovražnik matere vaše, svete katoliške cerkve, in hvalisa, kar ona zametuje, in izpodbada to storiti, kar prepoveduje ona, tega ne volite; on nikakor ne more biti zaupnik katoliških volilcev.

Kdor ne stoji zvesto na strani cesarja in domovine, marveč izdajski škili za državne meje, tega ne volite; mogel bi izdati tudi vas.

Kdor otrokom vašim v šoli ne privošči podlag svete vere vaše, tega ne volite; bil bi slab graditelj njih in vaše blaginje.

Kdor krati svojemu soobčanu pravico, ker je ta druge narodnosti, tega ne volite; on ni porok, da bode v obče branil pravico.

Kdor na svojem domu slabo gospodari in ga nima v redu, tega ne volite; gospodaril bo tudi slabo z občnim blagom.

Kdor se vam brez potrebnih vednostij in izkušenostij ali z nepoštenimi nagibi ali lokavimi sredstvi vriva, tega ne volite; ne bil bi vam v čast in ne na korist.

Kdor pohujšljivo živi in je nezanesljivega značaja, vam več obljubuje, nego mu je storiti móči, tega ne volite; kmalu bi se kesali take volitve.

Ako ste pa našli moža, ki zvesto drži s Kristom in sv. cerkvijo njegovo, cesarja in domovino odkritosrčno ljubi, za blagor dežele in soobčanov svojih brez razločka narodnosti skrbi bistrim očesom in iskrenim srcem, odlikuje se s potrebnimi vednostnimi in izkušenostmi in se je možno že tudi uspešno osvedočil v javnem življenju, tega volite složno in izvršili bodele veliko, dobro delo pred Bogom in pred ljudmi!

Da bi se takó zgodilo, zato bomo vsi vztrajno in goreče molili; sv. Duh pa, ki je duh ljubezni, miru in móči, podeli naj vam v to luč svojo in vrlo mišljenje. Amen.

* * *

Ni nam pač treba dostavljati, da je sveta dolžnost vsacega slovenskega katolika, naj se pri prihodnjih deželnozborskih volitvah ravna po navetu in besedah brnekega škofa in voli take poslance, kakor so naznačeni v pastirskem listu. Zlasti pa slovenska duhovščina s svojo gorečnostjo in dobrim svetom mora biti vzorin vodnik ljudstvu!

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. junija.

Notranje dežele.

Is delegacij. Budgetni odsak avstrijske delegacije je potrdil proračun skupnega finančnega ministerstva. V vojnem odseku ogerske delegacije je izjavil vojni minister, da ne misli pomnožiti števila častnikov za mirovno dobo.

Is praškega mestnega zastopa. Mladočeha Breznovsky in dr. Podlipny sta v zadnji seji mestnega zastopa v Pragi očitala županu dr. Solcu, da je v deželnem zboru glasoval proti peticiji mestnega zastopa, da mora mestna občina poslati v deželni šolski svet češkega in nemškega zastopnika. Župan je protestoval proti temu, da se njemu očita, kako je glasoval kot poslanec. Kanonik Borovy je tudi protestoval proti terorizmu Mladočehov ter nasvetoval, naj se o mladočeški interpelaciji preide na dnevni red, kar je obveljalo z veliko večino.

Vnanje države.

Rim. Kakor se poroča listom, vršila se bodeta prihodnja konzistorija dné 23. in 26. t. m. V prvem tajnem konzistoriju dné 23. t. m. imenoval bo sveti Oče papež Leon XIII. štiri že omenjene kardinale in imenoval italijanske škofo. V drugem javnem konzistoriju dné 26. t. m. bo podelil sv. Oče kardinalu Mermillodu in kardinalu in škofu ravnemu dostojanstveni klobuk in imenoval vnanje škofo. Méni se, da bo imel sv. Oče v prvem konzistoriju važen govor.

Italija. „Riforma“ piše: Pojasnila grofa Kalnokyja v delegacijah so pokazala, kakov je položaj splošne politike in vzhodnih dežel. List pravi, da ga veseli tak položaj, kakor je označen v pojasnilih grofa Kalnokyja. Grof Kalnoky je formalno zagotovil, da skrbi politika avstrijsko-ogerske države, njenih zaveznikov in Anglije pred vsem za neodvisnost balkanskih držav.

Nemčija. Kalnokyjeva pojasnila so tudi nemške politične kroge zadovoljila. „Nat. Ztg.“ pravi: Kalnokyjevo poročilo mora zadovoljiti vse miroljubne kroge. Da je pa mogel grof tako povoljno govoriti o položaji evropske politike in posebno balkanskih držav, misliti je moral na moč Avstrije in njenih zaveznikov.

Francija. Constans, francoski minister notranjih zadev, je izdelal postavo, tičečo se delavskega vprašanja. Postava določuje mej drugim: Oni delavci, ki niso še pri nobenem zavarovalnem društvu zavarovani, naj plačujejo od petindvajsetega pa do petdesetega leta vsako leto 20—38 frankov. Delavec dobiva potem po petdesetem letu rento 240 do 360 frankov. Zavarovati se morejo pa le oni delavci, ki služijo na leto manj, kakor 3000 frankov. Kdor zamudi jedenkrat plačati, ne izgubi pravice do rente, če to zamujeno premijo pozneje vplača. Minister bode zahteval kredit dveh milijonov frankov, kakor hitro pride ta zakon v veljavo. Sedaj je v Franciji devet milijonov delavcev, izmed teh je zavarovanih 28.000. Ako pride omenjena postava v veljavnost, zavarovati bode mogla država tri milijone delavcev.

Srbija. Srbska vlada se je o govoru avstrijskega ministra grofa Kalnokyja tako-le izrazila: „Pojasnilo Kalnokyjevo v delegacijah o našem položaji nas je močno užalilo. Naše delovanje na gospodarstvenem polji se je vršilo le v zboljšanje narodovega stanja in državnih financ, a ne z namenom, da bi rušili prijateljske razmere do sosednih držav. One časnike, ki nam podtikajo sovražne namene proti Avstriji, preklinjamo. Če tudi nas je užalil grof Kalnoky s svojim pojasnilom, če tudi je izšla prepoved, da se ne smejo prešiči iz Srbije uvažati v Avstrijo, — naredbe, ki se nikakor ne vjemajo s sedanjo pogodbo, — vendar ostanemo zvesti v svoji prijaznosti do sosedne države in nikakor ne moremo spoznati, da smo kaj hoté ali nehoté zakrivili, kar bi bilo utegnilo kaliti prijateljske razmere med Srbijo in Avstrijo.“

Anglija. Kakor poroča „Saint James Gazette“, rešilo se bo afriško vprašanje med Nemčijo in Anglijo na tej-le podlagi: 1. Nemci se bodo umaknili iz Vitu-a ter se odpovedó lasti do te pokrajine; 2. počez po Viktoriji-Nyanca-jezeru se bo potegnila črta do vzhodne meje Kongo-države; kar bo proti severu do te črte, pripadalo bo Angliji, južni del pa bo lastnina Nemčije; 3. Anglija ima pravico od zgoraj imenovanega jezera do jezera Tanganyika narediti cesto in se je posluževati; 4. Angliji bo pripadalo nadzorstvo Stevensonove ceste od Tanganyike do jezera Nyanca, potem pokrajina okolu Bangveoha in Urungu; Uganda bo pripadala torej Angliji, Nemčija pa dobi v last pokrajino med imenovanimi jezeroma.

Izvirni dopisi.

Iz Celovca, 11. junija. (Tlaka nam zopet preti! — Volitve.) Strah nas obhaja, če vidimo, kako tukajšnji veleposestniki kupujejo kmetstva. Grof Thurn jih je samo v Črni že 38 kupil, kupuje jih pa tudi v kapelskih gorah in drugodi. Zdaj je pa še baron Helldorf začel grunte kupovati

v velikovski okolici. Da ima grof v kakem kraju le en par takih gruntov kupljenih, potem ostale lahko v svojo pest dobi. Taki grofovaši gozdarji so brezobzirni, navadno Nemei ali zagrizeni nemškutarji, ki našega kmeta mrzijo že zaradi njegove narodnosti. Če kmetova živina v grofovi svet pride, kar se po planinah težko zabrani, ker v teh prostranih prostorih kmet ne zmore tako dolgega in visokega plota, da bi ga kosa ne preskočila, ustrelijo jo gozdar ali pa jo zapre in kmeta v kazen in zamudna pota prisili. Tudi lahko kmetom na njih lastni zemlji nagajajo s tem, da jih tožijo, če bi se kateri ne ravnal natančno po gozdni postavi, ki je na Koroškem zelo ostra. Pri takih razmerah se grofovi sosedi naveličajo kmetovati in še sami svoja posestva grofu ponudijo.

Pa kake nasledke bo to imelo, ako se grofom postavno ne zabrani nakupovanje gruntov? Grof sam ne more vse zemlje in vseh kupljenih posestev obdelovati, on jih daje najemnikom ali „štantmanom“, kakor tukaj pravijo. Kmetje, ki grunte prodajajo, prosijo navadno potem, da ostanejo na hiši za najemnike. Taki si mislijo: „Grunte sem prodal, imam denar v rokah namesto dolgov, pa vendar še na svojem posestvu živim. Ako mi pa grof najemščino poviša, pojdem pa h kakemu kmetu za hlapca!“ To modrovanje je pa kratkovidno. Če enkrat grof vse grunte pokupi, potem ne bo več kmetov, da bi ti mogel h kateremu za hlapca iti. Potem bo pa tudi grof najemščino lahko povišal, kolikor bo hotel. Ljudem, ako hočejo živeti, ne bo družega kazalo, kakor da se izselijo, ali pa sprejmo vse pogoje in plačajo tako najemščino, kakor grof hoče. Dobili bomo irske razmere. Slovenski svet bo iz teh vrst spoznal, da je to silno važna reč, in da se bo treba poganjati za postavno pomoč proti tej nevarnosti! Naši „bauernbundarji“ pa, ki se kmetom hlinijo kot „kmetijski prijatelji“, o tej stvari čisto molčijo. „Bauernbund“ ima v deželnem zboru več poslancev; zakaj se pa tisti ne oglásijo zoper nakupovanje gruntov? Ti kričači so v deželnem zboru najboljši prijatelji grofov, posebno kedar je treba glasovati zoper slovenske šole in druge slovenske tirjatve. Takrat potegnejo vsi vkupe, graščaki, liberalci in „bauernbundarji“. Slovensčino zatreti, to „bauernbundarje“ bolj veseli, kakor pa kmetom pomagati.

V Ljubljani ste izjavo „bauernbundarjev“ krivo razumeli. Oni pravijo, da nimajo nič proti temu, ako se izvolijo nekateri Slovenci v deželni zbor, samo naprednjaki morajo biti. Poslednji stavek vse prejšnje pobija, kajti v jargonu teh ljudi, ki so nemškutarji čiste krvi, velja le tisti „Slovenec“ za „naprednjaka“, ki na duhovščino zabavlja, slovensčino zaničuje in zametuje, nemščino in Nemce pa čez vse povišuje. Takemu pravite pri vas „nemškutar“, tukaj pa se imenuje „ein fortschrittlicher Slovene“. Zdaj veste, kaj je hotel „bauernbund“ v svojem oklicu reči.

Iz Prage, 10. maja. (Dr. Rieger in sprava. — Krščanska akademija. — Jan Zdirard Veselý †.) Letošnji sprejem delegacij po Nj. vel. cesarju v Pešti je bil velicega pomena za notranjo politiko. Izjave, koje je cesar učinil proti posamičnim delegatom, so v istini presenetljive. Da se je češko-nemška sprava pričela vsled cesarjeve želje, je v obče znano, toda ta odločnost, kojoj poudarja gledé spravne dovršitve, je neobičajno spodbudna. Kako se je vladar naš izrazil proti dr. Riegru, priobčili so že vsi listi in tudi Vaš. Nekatere podrobnosti pa smatram za jako karakteristične in bodo naj tu omenjene. Po cesarjevih besedah: „Nádejati se mora, da bode češki ljud dospel k boljšemu spoznanju in da se bode pomirila razburjenost“ — z majal je dr. Rieger pomenljivo z rameni. Na to je pa cesar z neobičajnim poudarkom rekel: „Poravnanje mora biti dovršeno, bodi-si tako ali tako, šlo bo! Mora se zgoditi!“ Istotako izjavil se je cesar proti dr. Plenerju. To so gotovo jasne besede in osvedočijo, kako odločno želi vladar, da se v domovini naši dožene mir in sprava.

Zoper vse domače protivnike češko-nemške poravnave so velevažne besede najvišjega činitelja v državi, da se sprava mora izvršiti za vsako ceno. Vsled tega ni bil dr. Rieger pri dunajskih razpravah odločilni razsodnik, temveč samo svedok. Danes je položaj in za protivnike Riegrrove dosti jasan, ker uvidevajo, da je sprava skrajna potreba, a ne grob. porok za to so vzvišene besede vladarjeve. In če se

(Dalje v prilogi.)

sprava izvrši, česar ni dvojiti, ni li večje ironije — da bode to sprava: Čehov s — Čehi! Saj mlado-česka stranka — kakor se danes pojavlja — ni nobena politična stranka z resnim programom in ciljem, ona je samo: osebna straža bratov Gregrov! In da bi vlada ne spolnila opravičenih čeških zahtev, delala bi v neprospeh vse države, naredivši iz češkega kraljestva ali kakor pokojni Kajetan Tyl pravi v znani narodni pesmi: „Iz zemeljskega raja na pogled“ — žareče peklo, v kojem bode nezadovoljnost vsega naroda živila svoj gnev, čegar vplamtenje z elementarno močjo pretrese vso državo!

O dr. Riegru se v poslednji dobi govori in čisto piše, da se hoče umakniti iz javnega življenja. Čuda bi ne bilo, da bi mož, ki je vse svoje življenje s pošteno in nesebično udanostjo služil češkemu narodu, koji ni pol stoletja — niti v najhujših dobah opešal v navdušenem rodoljubnem delovanju, vsled lokavih agitacij in sebičnega hujkanja proti njegovi osebi hotel odstopiti. Vendar prijateljem njegovim o takem namenu ni nič znano. Rieger je v nekem oziru prorok baš v trenutju, ki kaže češkemu narodu pot, koja vede v obljubljeni deželo. Narod češki tudi ne bode zatajil svojega duševnega voditelja; če bi pa na-nj metal kamenje zasramovanja, uresničile se bodo besede Mickiewiczze: „Prokletstvo nad ljud, ki mori svoje proroke!“ Prihajajo mi na misel zaslužni poljski možje, zlasti Kościński, Staszye, Wielopolski in Marcinkowski. Narod jih ni poslušal in se ne zmenil dosti za-nje; vsled tega zadela je narod poljski kruta nesreča. Ali Rieger, dokler živi, zahteval je vse samo za svoj ljud, za-se nič, on je tudi danes to, kar je bil vse žive dni: Integer vitae!

(Konec sledi.)

Dnevne novice.

(Izžrebane kranjske deželne obveznice) in njih kuponi izplačujejo se tri mesece pred zapadlim obrokom proti štiriodstotni eskomptni pristojbini pri deželni blagajnici kranjski. — Dalje opozarjamo imejitelje srečk iz leta 1860, naj se na svojo korist gledé na zamenjavo svojih srečk zglasé pri dotičnih uradih.

(Laž ima kratke noge.) Podpredsednik nemškemu „šulferajnu“, poslanec dr. Kraus, omenjal je v svojem letnem poročilu pri obnem zboru v Linu, da katehet na „šulferajnski“ šoli v mor. Rudi kara otroke radi tega, ker mu na češko vprašanje odgovarjajo nemški. Zvedevši o tem katehet, poslal je dunajskemu „Vaterlandu“ dopis, v kojem zavrača Krausovo trditev. Več nego dve tretjini otrok v napominani šoli je čeških, s katerimi ni moči govoriti nemški, ker se ne znajo izraziti. Katehet je prevzel poučevanje veronauka z izrečnim pogojem, da mu je slobodno poučevati v obeh jezikih; in nemški „šulferajn“ je vsprejel to ponudbo brez ugovora. Gosp. katehet dalje piše: „Nikoli nisem kaznoval otrok, ako so mi zadovoljivo odgovarjali po nemški; zadovoljen sem, če se mi odgovori nemški ali pa češki. Mnogokrat se pa dogaja, da zlasti od starejših učencev ne dobim sploh odgovora, in sicer radi tega ne, ker učenci ne morejo še odgovarjati nemški, češki se pa bojé odgovarjati iz strahu pred kaznijo, s katero jim preti učitelj, kar so drugi šolarji jokaje nekočkrat priznali pred svojimi součenci.“ — Obrana „šulferajnskega“ kateheta je, — pravi „Hlas Naroda“, — žalosten dokaz skandalnih razmer na „šulferajnskih“ šolah in klasična svedočba demoralizacije, kakoršna se v njih izvaja. Slovansko deco, ki ne umeje odgovarjati nemški, učitelji nemški — pretepavajo, ako odgovarjajo na vprašanja v krščanskem nauku v svoji materinščini v šoli, v kateri je tri četrtine slovanskih otrok. In tak učitelj dobiva še za svoj privatni trud posebno — remuneracijo!

(Trpeči Nemci in — nemška šola v Laškem Trgu.) O snovanju nemške šole in sicer šulferajnske, v slovenskem Laškem Trgu na Spodnjem Štajerskem piše nam prijatelj nastopno: „Vse kaže na to, da bomo v našem trgu skoro dobili — nemško šolo. Doslej je v tukajšnji šolski okraj razven otrok iz trga vsolana tudi deca sosednih slovenskih kmečkih občin. Ni še dolgo od one dobe, da se je v tej šoli, ki je časoma postala iz dvorazredne petrazrednice, ne oziraje se na slovenske otroke poučevalo v nemščini. Slovenskim otrokom se je nemščina kar po lijaku spuščala v glavo. Pod Humom je nastalo vsled tega med našinci živo gibanje, ter so odločno zahtevali, da se odpravi nemško poučevanje. Vsled

tega so zahtevali „nemški“ purgarji v obč. odboru, kjer imajo večino, izšolanje slov. občin in zgradbo nove šole za Laški Trg. Tej želji naših zagrizencev ustregel je tu bivajoči tržaški tovarnar Jos. Černý (kaj ne, ultra-Nemec?), podelivši odboru za nakup stavbišča 2000 gld. In glej! Takoj je priskočil nemški „schulverein“ in se ponudil, da zgradi za trg brezplačno novo šolo, seveda nemško. Slovenski poučuje naj se le takóle la videz.“ — Nu, kje so v Sloveniji ti „trpeči“ Nemci, kje so ti nemški otroci, katerim nedostaje pouka v materinščini; kje je ta nemška mladina, koja se potuje po slovenskih šolah? Jasnó je ko beli dan, za koga gradi „schulverein“ svoje šole. Ponemčevanje slovenske mladine po sostavnem načrtu, to je znamenje tega odbojnega društva. Povsem je neumevno, da na pristojnih mestih smatrajo to društvo za koristno, izobraževalno in delujoče za splošni blagor. Kjer tisočaki dohajajo iz Nemčije in Avstrije, kjer se po čisto slovanskih pokrajinah gradijo take šole, kjer se novci trošijo še za vse druge namene (n. pr. podpore, nagrade, dotacije itd.) — tu ni dvojbe o pravem namenu nemškega šolskega društva. Če bode to tako šlo naprej, zahteval bode tudi pri nas „schulverein“ podpore celó od — deželnega zbora! Vsi oni življi pa, ki so Bog védi iz kacíh oziróv dandanes še slepi nasproti temu, naj o pravem času zapró vrata tej nevarnosti narodov in države.

(Ogenj.) Z górenjega ptujskega polja se nam poroča: Dne 11. t. m. ob 10. uri dopoldne se je pokazal v Cirkoveh rúdeči petelin v svoji strašni podobi. Ne daleč od župnijske cerkve se je unelo Kaiserjevo gospodarsko poslopje, in v kratkih minutah je vsled močnega juga pogorelo dvanajst hiš z gospodarskimi poslopji; od osmih števík pa so ostala samo stanovanja. Cerkev, župnijski dvorec in šola so bili v največji nevarnosti, ker okoli je bilo vse v plamenu. Na zvoniku so z velikim trudom rešili že tlečo streho. Na pomoč so prihiteli vrli gasilci iz Polskave in Rač. Isti čas se sliši žalosten krik, da je v četrt ure proti jugozapadu oddaljenem Spod. Jáblanju deset hiš v ognju. Ta vest je bila na našo žalost resnična. V poluri je v cirkovski župniji postalo trideset revnih družin. Ubogi ljudje so zgubili streho, več živine in mnogo gospodarskega orodja. V Cirkoveh je bržčas nastal ogenj vsled neprevidnosti; v Jáblanju pa je zanetila zlobna roka, ki se ne bode odtegnila pravični kazni. Pogorelci so razven jednega vsi zavarovani.

(Umeteljnik na citrah, g. A. Vavpotič.) rodóm Ljutomerčan, je premeščen kot brzojavni uradnik iz Gradca v Celje. Gosp. Vavpotič je korifeja v igranju na citre. Prvi pouk v glasbi in petju je imel na mariborski gimnaziji od tedanjega glasbenega učitelja in skladatelja g. Miklošiča; vežbal se je tudi na goslih, gitari in orgljah. Leta 1875 je na Dunaji ustanovil „Prvi dunajski citrarski klub“; leta 1877 v Gradcu „Graški citrarski klub“, ki je v začetku štel 120 članov med odličnimi meščani. Ko je bil isto leto premeščen v Dubrovnik, poklonil mu je citrarski klub častno srebrno čašo. Po daljšem bivanju v Zadru in Trstu je prevzel vodstvo „Prvega graškega citrarskega društva“. Za svojo skladbo, katero je posvetil nadvojvodinji Mariji Valeriji pod naslovom: „Die Frageblume“, in je bila sprejeta v cesarsko knjižnico, je prejel krasen briljanten prstan.

(Na kolesu v Trst.) Dva člana prvega požun-skega kolesarskega društva na Ogerskem peljala sta se minole dni na dvokolesu iz Stampfna v Trst. Prepotovala sta 521 kilometrov dolgo pot v 41 urah in 10 minutah, potrošila sta pa 45 gld. Potovala pa sta vsak dan le nekaj ur, kar je trajalo 7 dni, in sicer peti dan iz Gradca preko Št. Ilje, Maribora, Gor. Polskave in Konjice v Celje 128 kilometrov v 10 urah in 10 minutah; šesti dan iz Celja preko Trojane, Lukovice, Domžal v Ljubljano 75 kilom. v 5 urah 55 minutah; sedmi dan iz Ljubljane preko Logateca in Postojne v Trst 108 kilometrov v 8 urah 35 minutah.

(Klub amaterjev-fotografóv) ima v ponedeljek dne 16. junija zvečer ob 8. uri svoj občni zbor in vajo v prostorih c. kr. strokovne šole. Gostje dobro došli.

(Vlak na sv. Višarje) je, kakor se nam poroča, preložen na poznejši čas, torej ne odide dne 21. t. m. vsled nove dražje tarife. Ko se bode doslegla za božjepotnike cenejša vožnja, naznanil se bode tudi dan odhoda.

(Slovenskim starišem v premislek.) Visoka šolnina na srednjih šolah je marsikoga ostrašila, da ni dal svojega sina na srednjo šolo. Kakor pa smo že sporočili, je izdalo naučno ministerstvo važen odlok, ki pravi: Če pokaže deček tekom prvih dveh mesecev zmožnost in lepo vedenje, da se bode mogel izkazati v semestralnem spričevalu z dobrim vspehom ali saj z zadovoljivo marljivostjo in npravnim vedenjem: more biti oproščen šolnine že v prvem semestru. S tem odlokom bode torej marsikateremu revnemu pa nadarjenemu dečku omogočeno šolanje na gimnaziji ali realki.

(Na c. kr. učiteljski pripravnici) v Ljubljani so se že vršili pismeni zrelostni izpiti za učiteljske pripravnike in pripravnice. Izpit je delalo 15 kandidatov, in ker letos ni 4. leta za kandidatnje, le dve kandidatnji redovnici: Josipina Dereani in Balbina Zwayfer. Iz slovenščine so imeli kandidatje nalogo: „Širna nisa, dežela kranjska, a krasna si in slavna“; kandidatnji pa: „Kateri vpliv ima podnebje na organska bitja?“ Ustni izpiti se prično dne 7. julija.

(Veteran iz bitve pri Lipsiji.) Umrl je te dni v Zaprešiči solne zaloge upokojeni uradnik V. Šemer v 95. letu svoje dobe, bajé eden zadnjih, katere je dičil „kanonski“ križec v spomin na veliko bitvo narodov.

Telegrami.

Budimpešta, 13. junija. V budgetnem odseku avstrijske delegacije je vojni minister dal pojasnilo, kakor v ogerski komisiji ter izjavil, da proračun ni nejasen. Brezdimen smodnik je potreben, pomnožitev armade pa ni še gotova; prihodnje leto pa bode treba večjih stroškov. Vojaška postava se ne bode premenila.

Belgrad, 13. junija. Srbski listi komentujejo govor grofa Kalnokya v delegacijah. „Male Novine“ pišejo ironično, „Novosti“ trdijo, da je grofa Kalnokya baron Thömmel krivo poučil. Uvoz prašičev ni dovoljen, kar je po mnenju listov pričetek gospodarskega boja med Srbijo in Avstrijo.

Belgrad, 14. junija. Kakor poroča „Agence Belgrade“, zaukazala je srbska vlada generalnemu svojemu konzulu v Budimpešti, naj ugovarja dotičnim naredbam proti uvažanju prašičev, ker nasprotujejo sedanjej pogodbi.

Sofija, 13. junija. Najvišji zdravnik v armadi, dr. Mirkov, je odstavljen in v preiskavi zaradi sovdeležbe pri Paničevi zaroti.

Sofija, 14. junija. Najvišji zdravnik v armadi, dr. Mirkov, je umirovljen zaradi obnašanja gledé na Paničevo zaroto.

Pariz, 14. junija. Kakor poročajo listi, dobil je Constans veliki ruski red sv. Ane.

Madrid, 14. junija. V zbornici je predložil Martos, da bi se povodom splošne volilne pravice izdalo splošno pomiloščenje za politiške prestopke. Senat je sprejel predlog, da se pooblasti vlada zaradi sklepa razpravljati o pogodbah razsodnega sodišča.

Umrlí so:

12. junija. Helena Lapajne, zasebnica, 34 let, Kolodvorske ulice 11, sréna hiba. — Marija Drašler, šivilja 76 let, Gra-dišče 13, vodenica.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mil.
	opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju		
7. u. jut.	731-6	10-2	sl. zap.	dež	
13. 2. u. pop.	731-9	17-0	jzpad	oblačno	0-20
9. u. zveč.	732-6	13-0	sl. jzad.	oblačno	dež
Srednja temperatura 13-4° za 5-0° pod normalom.					

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

14. junija.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	88 gld. 40 kr.
Srebrna „ 5 1/2 „ 100 „ 16% „	89 „ 55 „
5% avstr. zlata renta, davka prosta	109 „ 50 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 10 „
Akcije avstr.-ogerske banke	966 „ — „
Kreditne akcije	303 „ 25 „
London	117 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleond.	9 „ 33 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 56 „
Nemške marke	57 „ 60 „

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice št. 9,
blizu tik mesarskega mostu,

se najljubše priporoča prečistiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najraznovrstnejših po najnovejših načrtih pravilno in iz različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobni spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedovoljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brezplačno dvakrat na leto in sicer pomladi in pred Vsemi svetimi.

Se posebej opozarja na krasen, od kajnahtalskega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

kateri prodaja po primerno jako nizki ceni.

Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča v vsakovrstna

starbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. (18-13)

Vaše blagorodje!

Čast mi je, priporočati moj ogerski

liptavski desertni sir

(pravi karpatski ovčji sir) v žganih posodah in najboljšim pakovanjem s staniolom, v orig. škatuljah po 5 kilogramov, obsegajočih 72 kosov, za 4 gld. 80 kr. proti poštenu porzetju, franco, za celo Avstro-Ogersko in Nemčijo.

Prosim, naj se moj liptavski karpatski sir ne zamenja s sličnim dunajskim, monakovskim ali majnskim pivnim sirom, ki se napravi iz kravjega mleka ali sira.

Velepoštovanjem

Gustav Petrovič,

v Miskolczu, Ogorsko

(Kazinczyutca br. 18.)

(5)

Originalni

liptavski sir

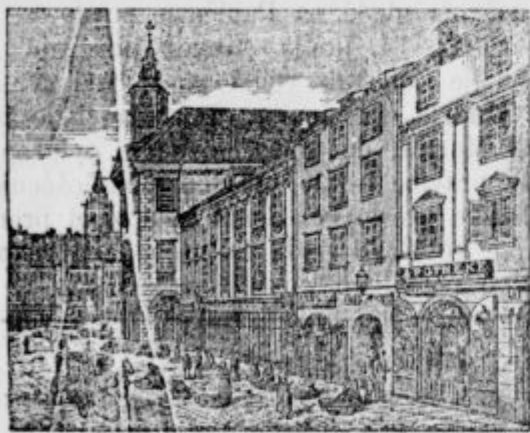
najboljše kvalitete prodaje v posodah po 5 in 15 kilogramov

5 kilo za 60 kr.

Gustav Petrovič,

v Miskolczu, Ogorsko Kazinczy-
utca 18

(5)

Za bolne in zdrave,

ki jih boli glava, prsi, pluća, želodec, jetra, obisti, ki trpe na protinu in živcih, za kašljanje in hripave otroke, dojenčke, rekonvalescente, za žene pred in po otroški postelji, za slabe, malokrvne in blede ljudi itd. je najboljša hranilna sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznано od zdravnikov kot »izvrstno« in od mnogih bolnikov s priporočili najtopleje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom in lepo dišavo.

Zavitek s $\frac{1}{4}$ kg. velja 30 kr. Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaldu pl. Trnkóczy-ju, lekarnar v Ljubljani; na Dunaji imajo zalogo lekarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj, Hundstürmerstrasse 113; dr. Oto pl. Trnkóczy, III. okraj, Radetzkyplatz 17, Julij pl. Trnkóczy, VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradci (Štajarsko) Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd., prava le z zgornjo, oblastveno zavarovano znamko.

Prekupci imajo obilen rabat. (3)

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj. (15-5)

Andrej Kezele,

urar v Ribnici na Dolenjskem,

priporočam svojo zalogo po najnovejši, najtrajniši, za več let garantovani konstrukciji narejenih elegantnih

stenskih električnih ur z mahalcem,

podobnih dunajskim, katerih ni treba nikdar navijati in katerih tek je najzanesljiveje natančen. (3-3)

Cenike pošiljam brezplačno in franko.

Najcenejši, najboljši, preskušen, rujavi lesni pomaz

BARTEL-ov izvirni carbolineum

varuje trajno (16-4)

pomazane plotove, kolarnice, skladišča, vozove, gospodarsko orodje, tla itd. pred gnjilobo, glivami, oštorjenjem in žuželkami. V hlevih razkužuje.

1 kgr. zadošča za 6 kvadratnih metrov. Pregled brezplačno. Kakovost neprekošeno jamčena. 5 kgr. 1.50 gld., 100 kgr. 16 gld. s Dunaja.

Najcenejša karbolna kiselina, karbolno apno, kolomaz. Prekupcem rabat.

Mihael Barthel in drugovi,

kemijska tovarna v Ratisboni in na Dunaji, X. okraj, Keplerstrasse Nr. 20.

(Ustanovljena 1781.)

Pozor!

Stroji za pranje in sušenje perila;

najnovejši patent. Varuje se perilo, ter opere belo ko sneg. Prihrani se mnogo časa in več ko polovica kurjave. S strojem opereš v eni uri, kakor z roko v enem dnevu.

„Ekspress“ ali stroj za surovo maslo. C. kr. patent. Obsega 5 do 50 litrov, s katerimi se v 4 ali 5 minutah naredi iz smetane najboljše surovo maslo.

Blagajnice (kase), stiskalnice za kopiranje;

vsako- vrstni **stroji za poljedelce** posebno

mlatilnice, ročne reznice za krmo in na mlatilo (Göppel), trijerji, stroji, s katerimi se žito čisti in odbira, koruza robka, grozdje in sadje stiska, pumpe za gnojnico itd.

Šivalni stroji

za domačo in obrtno porabo, otroški vozički, svila, sukanec, volna, bombaž, mašinske šivanke in olje, sploh vse, kar se potrebuje za šivalne in poljedelske stroje. Vse v veliki izbiri iz najboljšega blaga in po najnižji ceni.

Pri tej priliki se zahvaljujem za 20letno zaupanje, katero si želim ohraniti s hitro in točno postrežbo.

Vnanja naročila sprejemata moja potovalca gg. Ivan Komatič in Ivan Grebenc, ter na zahtevo tudi dajeta pouk s stroji. Stroje na vlačila (Göppel) na zahtevo ta dva gospoda postavljata, kjer je treba. Priporoča se za obilna naročila

s spoštovanjem

(7-2)

FRANC DETTER

v Ljubljani na Starem Trgu št. 1.

Nasproti železnemu mostu.

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za stokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

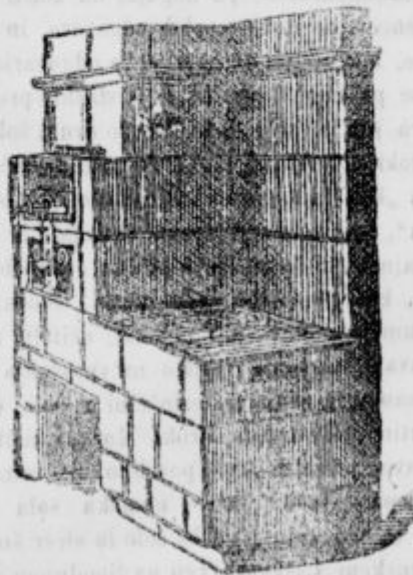
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(25)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmirom sveži dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.

URAN in VEČAJ

priporočata svojo veliko, izborno zalogo

peči iz gliniste snovi

raznih barv, n. pr. bele, ružave, bronasto-ružave, pomerančno-rumeno, zelene, vse z stekleno prevlakom, isto tako tudi

kahljice za štedilna ognjišča

po najnižji ceni.

(7-6)

Zaloga in delavnica ste v

igriški ulici št. 8 v Ljubljani,

v hiši gospod. Seunikovih.

Ta tovarna izdeluje po prav nizki ceni

cerkvene orglje in harmonije

Glasovi so silno lepi in sestava jako močna. Vplačevalni pogoji so ugodni.

Ceniki orgelj in harmonije pošiljajo se zastonj.

V kratki dobi 16 let narejenih je bilo blizu 300 novih orgelj, med temi bilo je več velikih, kar je najboljši dokaz o izvrstni zmožnosti in reelnosti te tvrdke.

(24-11)

Ces. kralj. privil.

zavarovalna družba

„Avstrijski Phönix“ na Dunaju.

Vplačane delnice in druga jamstva družbe znašajo skupaj čez

4,500.000 goldinarjev avstr. velj.

Družba zavaruje

proti škodi po toči

na Kranjskem, Štajarskem in Koroškem.

Pogoji so dokaj ugodni in uvedene najnižje stalne premije, ne da bi bilo treba pozneje kaj doplačati; ako bi zavarovanec ne mogel zavarovalnine takoj plačati, počaka se celó do žetve. — Škode se hitro in pošteno cenijo in precej izplačajo.

Kdor bi želel zastopstvo prevzeti, obrne naj se na glavno zastopstvo v Gradcu, katero daje radovoljno vsakršna pojasnila v zavarovalnih zadevah ali pa na

glavno zastopstvo v Ljubljani

(zastopnik Josip Perhauc)

Selenburgove ulice šte. 3.

(3-2)

J. & S. KESSLER v BRNU,
7 Ferdinandove ulice 7.

Največja, najcenejša zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Modno blago za gospé.

K arirano in črasto blago 60 cm. šir. za ponočne sukaje in otroška oblačila, 10 m. gl. 2-50.

J eupon in trojično blago v vseh modnih barvah 10 m. prve vrste gl. 3-50, druge vrste gl. 2-80.

K upi se o priliki! Zelir-blago, pristno in krasne barve, 75 cm. široko 10 m. le gl. 3-50

B rokat- in Jacquard-blago, 60 cm. široko, vs h mod. gočih barv, 10 m. gl. 3-60.

D oris, najnovije karirano modno blago, čista volna, 10 m. prej gl. 10. se. gl. 6-50.

N erva, 90 cm. šir. nežno črtano modno blago v najnovijih barvah 10 m. le gl. 4-50.

K ašmir, dvojna širjara, črna in barvano, 10 m. 4 gl. gl. 1-50.

V olneni atlas, dvojna širjara, volneno blago, črne in drugačne modne barve 10 m. gl. 6-50.

M odrotiskani kreton, 10 metrov gl. 2-50 in gl. 3-20.

Poletensko grebenasto sukno,

ki se dá prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm. široko

celo obleko 6-5 metra le 3 gl.
Kdor le jedenkrat kupi, prepriča se, kako izvrstno se dá prati in kako trdno je.

Brnska sukna

se razpošilja po čudovito nizki ceni in siur:

po gl. 3-75 3-10 m. za celo obleko.

po gl. 5-50 3-10 m. za boljše obleko.

po gl. 8-50 3-10 m. za fino obleko.

po gl. 6-20 2-10 m. za ogrtač, franc. piqué-gilet za gl. 1-50.

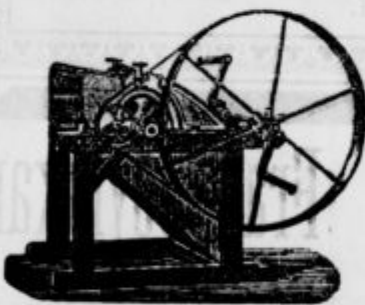
Blago za talarje za prečast. duhovščino (tudi za poletne sukaje) 1-20 m. široko, meter gl. 1-50

Črni peruvienne in doskins za salonske obleke po 3-25 m. od gl. 10- naprej.

Elegantno in bogato omišljeni uzorci se pošiljajo gospodom brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospé, o galanterijah, uzorci sukna in rezanega blaga brezplačno in franko. Pošilja se s poštnim povzajem. (16-14)

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlinci za olive, vinske in sadne stiskalnice, priprava za odstranjenje peronosper, mlinci za grozdje in sadje, avtomatične stiskalnice za zeleno pičo

najnovjša sestava v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala, stroji za ropkanje turšice, sejalniki, orala itd. itd. Sušilne priprave za sadje in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja izvrstno izgotovljene in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj, Praterstrasse 78.

Katalogi in vsako pojasnilo na zahtevanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(10-8)

Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo.

Najboljša (20-17) brnska sukna

razpošilja po originalnih tovarniških cenah

Siegel - Imhof v Brnu.

za elegantno pomladno in poletno moško obleko

zadostuje odrezek v dolžnosti 3-10 metra, to je 4 dunajski vatli. — Odrezek velja:

gl. 4-80 iz navadne, gl. 7-75 iz fine, gl. 10-50 iz jako fine, gl. 12-40 iz najfinije

pristne ovčje volne.

Tudi se dobe v največji izbiri: s svilo prečkana grebenasta sukna, blago za ogrtače, loden za love in turist, peruvienne in tosking za salonske obleke, predpisana sukna za ggaradnike, blago iz sukanca, ki se sme prati, pristno piqué-gilet-blagovid.

Za dobro blago in točno dopolnilitev se jameči. Uzorci zastoj in franko.

Št. 4783.

Izžrebane kranjske deželne obveznice,

kakor tudi kuponi se bodo tri mesece pred zapadlim rokom proti 4% eskomptni pristojbini, računjeni na dneve, izplačevale pri deželni blagajnici kranjski.

Deželni odbor kranjski.

V Ljubljani, dne 3. junija 1890.

(3-1)

OLJNATE BARVE

kositarskih pušicah po pol in jeden kilo priporoča najceneje

ADOLF HAUPTMANN,

tovarna oljnatih barv, laka in firneža

(24)

semeniško poslopje 6 LJUBLJANA semeniško poslopje 6.

Trgovina z železnino Albin-a C. Ahčin-a

v Ljubljani, Gledališke ulice št. 8,

priporoča svojo bogato zalogo poljedelskega orodja, posebno plugov, lepo in močno izdelanih po najnižji ceni, plužnih delov, motik, lopat, ameriških gnojnih vil, prav lepo in lahko izdelanih, a poleg tega vendar trpežnih, zobov za brane, žag za na vodo, pil za žage, delov za vodnjake, mesingastih plošč za komate, potem rož, steselcev, ôs, zavornic za vozove, okov za voze itd., šin za kolesa, podkev, cokel, konjskih žabljev, slokih žag, kôs, srpov, slamoreznih kôs, klepalnega orodja, sekir, cepinov, železnih grabelj.

(28-14)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink, svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

P. HILZER, ces. in kralj. dvorni zvonar v Dunajskem Novem Mestu

priporoča zalogo zvonov za zvonike, lepo in soglasne zvončke vsake velikosti in vsakovrstnega glasü.

Za določen glas, popolno in čisto ubranost in blaglasje zvonov se jamči, kakor tudi za lepó umetaljno litje in najboljšo rudnino.

Nadalje priporoča jarme in druge reči za zvonove iz kovalnega železa in iz lesa po svojem najboljšem in priznatem sistemu za lahko zvonjenje.

Naročni predmetje izvršujejo se naglo, cenó in z najugodnejšo plačilno pogodbo.

L. 1838. ustanovljena tovarna je prodala že 4710 zvonov, ki so tehtali 1.272.800 kg.

Odlike: Zlati križec za zasluge s krono l. 1857., dve sčeti inji za napredek dobljeni na dunajski svetovni razstavi 1873. l. za zvonove dunajske votivne cerkve. Odlika zlate sčetine na dunajski obrtniški razstavi 1880. l. in častne diplome na obrtniški razstavi 1889. l. v Budejčicah (Budweis) itd. itd. Vrh tega mnogo priznanj za izvrstne izdelke.

((24-11))

Lepoglasne zvončkulje s štirimi zvončki za zakristije po 25 gld in višje.
Lepoglasne altarne zvončkulje od alpaka s štirimi zvončki po 14 gld., s tremi po 11 gld.; od medi (mesinga) s štirimi zvončki po 10 gld., s tremi po 8 gld.

Obrazci in ceniki se pošiljajo brezplačno.

Deželna lekarna Ludovika v Ljubljani,

priporoča se slavnemu duhovščini, ter navaja izkušnih in že z gozdravil in specialitet,

pri Mariji Pomagaj Grečel-na Mestni trg 11,

občinstvu in prečastiti nastopno le nekaj svojih tovim vspehom rabljenih in sicer.

Sirup iz planinskih zeljišč proti kašlju, hripavosti, prsnim in pljučnim boleznim itd. je napravljen iz pravih planinskih zeljišč. — Cena steklenici 50 kr.

Kričistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, najboljše sredstvo za čiščenje krvi in odvajanje kisline iz telesa. — Cena škatlici 21 kr., zavitku s 6 škatlicami in navodom rabe 1 gl. 5 kr.

Kroglice za bledico dr. Blauda (pocukrene), proti pomanjkanju krvi (bledici, slabosti, pešanju). — Škatljica velja 60 kr.

Kapljice za bledične, dobro sredstvo proti pomanjkanju krvi. — Cena flakonu 40 kr.

Grenko vino, tudi želodec krepčujoče vino imenovano, iz najzdravilnejših gorenjskih rastlin, izvrstno vpliva pri raznih želočnih boleznih, posebno pri pomanjkanju sili do jedi, slabem želodci, slabem prebavljenju, posebno pri zastaranih boleznih želodca. — Stekl., ki drži 1/2 litra, z navodilom rabe velja le 80 kr.

Dorševo ribje olje Krohna in Comp. v Bergenu, najčistejša in najplavnejša medicinska ribja mast, katero edino zapisujejo zdravniki. Dobro sredstvo proti kašlju, posebno pri pljučnih boleznih, proti škrofeljnom pri otrocih, angleške bolezni, kroničnim izpuščajem kože itd. — Mala steklenica velja 50 kr., dvojno velika 90 kr.

Železnato salo iz kitovih jeter, nedosegljivo v vplivanji svojem na preživljanje in okrepanje slabih otrok, katerim primanjkuje krvi. — Cena steklenici z navodilom rabe 60 kr.

Železnato kineško vino za prebolele in slabotne otroke, katerim primanjkuje krvi. — Cena 1 butelji 1 gld. 20 kr.

Razven navedenih zdravilnih sredstev dobijo se v deželni lekarni pri „Mariji Pomagaj“ raznovrstna medicinska mila, lepo dišeče pomade, lasna olja, razni pristni angleški in francoski parfumi. Pariški prašek za dame (bel in rdeč), poudre de riz, kadilni papir, kadilne svečice, potpourri itd., dr. Bocharovo aromatično zeljiščno milo in jako fino glicerinsko milo in glicerinsko vijolično milo. (1 komad 35 kr.)

Sploštvovanjem

Ludv. Grečel, lekarnar.

(10)

Proda se iz proste roke

lepo posestvo

pod prav ugodnimi pogoji plačevanja na obroke tekom več let. — Posestvo šteje 78 oralo zemlje, obseza njive, travnike, vrte, gozde in novo zidano

jednonadstropno poslopje

ter vsa gospodarska poslopja tik okrajne ceste, pol ure od železnične postaje Borovnica. — Natančneje izve se pri lastniku Jan. Borštniku v Kurji Vasi h. št. 4 v Ljubljani.

(3-3)

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo salonski krilasti klavir, pianine

(52-12)
iz tovarne svetovno znane trvdke (Gottfried Cramer) — Wilh. Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld., 550 gld., 600 gld., 650 gld., pianine za 350 gld. do 600 gld.

Klavirji družih trvdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod najugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno

Delalnica in zaloga

cerkvenega orodja in posode IVANA KREGARJA v Ljubljani

(9)

premeščena je na

Poljansko cesto št. 3

(Vhod in izloga Cesarja Jožefa trg.)

Prečastito duhovščino in cerkvena predstojništva opozarja zgoraj označeni na premeščenje ter se uljudno priporoča v mnogo-brojna naročila zagotavljajoče najpoštenejšo in najcenejšo izvršitev po poslanih vzorcih ali po lastnem načrtu.

Monštrance, ciborije, tabernakeljne, svečnike, leščence

izdeluje iz najtrše in najzanesljivejše kovine lično in cenó, česar so se nekateri preč. gg. naročniki že uverili.

Sprejemlje staro orodje v popravo in prenovljenje, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strelovodne osti po najnižji ceni.

in poštnine prosto.

Poljanska cesta št. 3 v Ljubljani.

Vhod in izloga Cesarja Jožefa trg

P. n.

Ker se v kratkem začne uvajati nov mestni vodovod v hiše, usojam si p. n. hišnim posestnikom v Ljubljani uljudno naznanjati, da sem

koncesijo za to dobil

ter sem si naročil spretnega strokovnjaka.

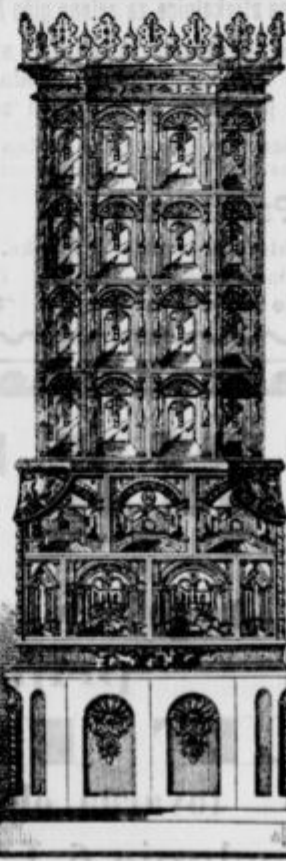
Zagotavljam svojim p. n. naročnikom na solidnejše delo, opozarjam, da na vsa to zadevo tikajoča se vprašanja odgovarjam in na zahtevanje predložim proračune stroškov po najnižji ceni.

Priporočujem se v mnogobrojna naročila, znanjnam velespoštovanjem

FRANC PILKO,

stavninski ključarski mojster, Marije Terezije cesta šte. 4 v Ljubljani.

(15)

Fran Jevnikar Ljubljana

Tržaška cesta šte. 29

priporoča prečast. duhovščini in slavnemu občinstvu

lepo, ukusno in solidno izdelane salonske in navadne lončene, belo, rujav, zeleno in slonokoščeno osteklene, ognju protivne

peči

v najraznovrstnejših oblikah, kakor tudi vse v to stroko spadajoče izdelke po najnižjih cenah.

Cenilnike pošiljam na željo franco.

Zastopništvo

pri (40-11)

Vidic & Comp.
Slonove ulice.